

Toimintakatsaus vuodelta 2011

Tiivistetysti	s. 2
Hankkeen työntekijät	s. 3
Projektiorganisaatio	s. 3
Vuoden 2011 osatavoitteiden toteutuminen	s. 3
Alueellinen juurruttamistyö	s. 4
Vertaisryhmätoiminta	s. 5
Viestintä	s. 7
Vaikuttamistyö	s. 8
Oman osaamisen lisääminen	s. 8
Arviointi	s. 9
Luettelo vuoden koulutuksista, alustuksista ja puheenvuoroista	s. 9

Tiivistetysti

Vuosi 2011 on ollut projektin juurruttamisen viimeinen toimintavuosi. Tiivistetysti voidaan todeta, että kaikki kehittämisprosessit on päätetty hallitusti. Prosessikoulutukset ovat päättyneet ja niiden seurantatapaamisia on pidetty. Vuotta on leimannut juurruttamista kuvaavan raportin Pilotoinnista perustyöhön kirjoittaminen. Kirjoittamiseen ovat osallistuneet kaikki projektityöntekijät. raportti ilmestyi 10.11. loppuseminaariin.

Ulkoinen arviointi on toteutettu myös vuoden aikana ja sen raportti on osa edellä mainittua koko hankkeen juurruttamisen raporttia. Keväällä ilmestyi VTM Johanna Vakkurin pro gradu työ "Pilkauduksia Pilkkeestä. Tutkimus ikääntyvien päihdeidenkäyttäjien päivätoimintaryhmistä." Helsingin Diakonissalaitoksen julkaisusarjassa.

Projektin kehittämistyötä on esitelty kansainvälisesti Folkhälsokonferenssienissa Turussa 24.-26.8. ja Work among the elderly -konferenssissa Tampereella 12.-14.9.

Alueellisissa ohjausryhmissä on käyty läpi sitä, mitä kaikkea ikääntyvien päihdetyöhön liittyviä työkäytänteitä on juurtunut paikallisesti. Sekä Itä-Suomen kumppanikunnissa että Helsingissä alkaa uusia vertaistukiryhmiä ja Pilke-ryhmiä. Näistä voi lukea tarkemmin loppuraportista.

Projekti on tehnyt yhteistyötä Kuntoutuksen edistämisyhdistys KEY:n Terveen iän avaimet –hankkeen ja Vanhuskaste II: Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa –hankkeen kanssa. Vuoden 2011 aikana yhteistyössä Vanhus Kaste II –hankkeen kanssa on tehty kehittämistyötä, jonka tavoitteena on ollut rakentaa pelisäännöt ikääntyvien alkoholia käyttävien asiakkaiden kanssa työskentelyyn sekä Pertunmaan että Haukivuoren kotihoitoon sekä kehittää Mikkelin Mielenterveys- ja päihdetiimin toimintaa. Projekti on ollut mukana myös laatimassa Sininauhaliiton lausuntoa laista, joka koskeen iäkkään henkilön sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamista.

Hanke valmisteli hakemuksen RAY:lle kohdennettua avustusta varten ikääntyneiden päihdetyöksi. Ray:n hallitus esittää Sininauhaliitolle kohdennettua avustusta Ikääntyneiden päihdetyöhön. Valitettavasti Kehittämiskeskus Tyynelä ei saanut juurruttamiseen ja levittämiseen enää C-projektiavustusta. Helsingin Diakonissalaitoksen Pilke-työ jatkuu vuonna 2012 osana Helsingin kaupungin palvelusetelikoelua.

Hankkeen loppuseminaariin 10.11. ilmoittautui noin 165 osallistujaa ja paikalla oli noin 120-130 osallistujaa.

Hankkeen rahoittaja on ollut Raha-automaattiyhdistys (RAY).

Hankkeen työntekijät

Koordinaatiossa Sininauhaliitossa työskentelivät projektipäällikkönä Maria Viljanen ja projektisuunnittelijana Tarja Levo.

Tyynelän Seniori –osahankkeen projektisuunnittelijoina ovat olleet Savonlinnassa ja sen lähikunnissa Tuija Rinne sekä Pieksämäellä ja Kuopiossa Eija Myllymäki.

Helsingin Diakonissalaitoksen Pilke-osahankkeessa on työskennellyt projektityöntekijänä Terhi Pajunen.

Koko hankkeen projektihenkilöstön tapaamisia järjestettiin neljä: 10.-11.2.; 17.-18.5.; 19.8. ja 10.-11.11. Projektin johtoryhmä oli mukana tapaamisissa 18.5. ja 10.11. Kehittämiskeskus Tyynelän kehittämisspäällikkö Mari Tuomainen on osallistunut projektihenkilöstön tapaamisiin.

Projektiorganisaatio

Johtoryhmän kokoukset

LOL-johtoryhmään (jory) kuuluivat Jukka Hampunen (Helsingin Diakonissalaitos), Seppo Sulkko (Kehittämiskeskus Tyynelä) ja Anneli Pienimäki (Sininauhaliitto). Joryn sihteerinä ja valmistelijana toimi projektipäällikkö. Jory kokoontui neljä kertaa: 3.2., 18.5., 5.10. ja 16.12.

Ohjausryhmien kokoukset

Itä-Suomessa ja Helsingissä on omat ohjausryhmänsä.

Tyynelän Seniori osahakkeella on ollut kolme ohjausryhmää jokaisella hankepaikkakunnalla. Ohjausryhmä kokoontui Kuopiossa 3.5. ja 27.10. Pieksämäellä 25.1. ja 6.9. ja Savonlinnassa 24.5. ja 18.10.

Helsingin Diakonissalaitoksen Pilke-työn ohjausryhmä kokoontui 28.1., 10.5. ja 30.9.

Vuoden 2011 osatavoitteiden toteutuminen

Koko hankkeen tavoitteet löytyvät muun muassa nettisivustolta www.tippavaara.info. Alla on tiivistetysti vuoden 2011 osatavoitteet (hankesuunnitelmasta) ja niiden toteutuminen. Sen jälkeen tavoitteiden toteutumista avataan teemoittain yksityiskohtaisemmin sivuilla 4-7.

Tavoite –*toteuma kursiivilla*

- Vertaisryhmäkoulutukset jatkuvat keväällä; palautteet ja seuranta -*Pilke-ohjaajakoulutus toteutettiin jo vuonna 2010. Seurantatapaamiset järjestettiin 1.4. jossa paikalla olivat myös koulutukseen osallistuneiden esimiehet sekä toinen seurantatapaaminen 2.9.*

- Vertaisryhmän ohjaamisen oppaan suunnittelu sekä kirjoittaminen ja julkaisu – *Tästä tavoitteesta luovuttiin. Aika ja resurssit eivät riittäneet oppaan tekoon, sillä teimme kaksi raporttia vuosina 2010 ja -11.*
- Päihdevastuuhenkilö- ja osajaverkostojen koulutuksen palaute Kuopiosta ja kaikkien paikkakuntien seuranta – *Seniori päihdevastuuhenkilökoulutuksen päätöstilaisuus ja loppuseminaari järjestettiin 1.-2.2. Paikallisissa ohjausryhmissä sekä yleisissä seminaareissa seurattiin päihdevastuuhenkilöiden työn juurtumista kuntiin.*
- Seuranta Espoon prosessikoulutuksista. *Espoon koulutusprosessin rakenne muuttui ja suunniteltu päihdeyhdyshenkilöverkosto jäi puuttumaan. Siltä osin ei myöskään seurantaa enää Espoossa tehty.*
- Seuranta siitä, miten vaikuttamistyö on onnistunut (ulkoinen arviointi) – *Sosiaalikehitys Oy teki loppuarvioinnin, joka löytyy nettisivuilta sekä loppuraportista*
- Sisäisestä arvioinnista yhteenveto eli raportointi syksyllä – *Projektin juurruttamistyöstä koottiin loppuraportti Pilotoinnista perustyöhön.*
- Sopimukset kuntien kanssa jatkosta - kaikkien yhteistyökuntien kanssa on käyty läpi sitä, miten työmuodot juurtuvat kuntiin. *Tätä on seurattu erityisesti ohjausryhmissä. Tärkeintä on ollut pitää huolta siitä, että asiakkaat ovat olleet tietoisia projektin päättymisestä ja että toiminta muuttuu hieman. Mm. Helsingissä Pilke-työhön tulee asiakkaille pieni omavastuuosuus. Itä-Suomen ryhmät ovat joko kuntien tai seurakuntien tai näiden yhteistyön vastuulla.*
- Päätös siitä, kuka jatkaa nettisivuston ylläpitoa. *Sininauhaliiton koordinoima Ikääntyneitten päihdetyö jatkaa sivuston ylläpitoa*

Alueellinen juurruttamistyö

Kuluva vuosi oli kehittämisprosessien ja juurruttamistyön päätösvuosi.

Seniori-päihdevastuuhenkilökoulutus (spvh): Kuopio, Pieksämäki ja Savonlinnan seutu

Spvh-koulutuksen viimeinen koulutuspäivä järjestettiin 1.2 ja päätösseminaari 2.2. Varkaudessa. Paikalla oli reilu 50 osallistujaa.

Tilaisuudessa huokui koulutuksessa olleiden yhteenkuuluvuuden tunne ja onnistumisen kokemus. Palautteista ja kyselyistä tuli arvokasta tietoa, mutta ehkä kaikkein hedelmällisin oli henkilökohtaiset tai työparina tehdyt palautekeskustelut koulutuksen käyneiden kanssa kevään 2011 aikana. Niistä sai hyvän käsityksen siitä, mitä koulutuksen aikana käyty keskustelu oli ollut ja mitä kaikkea koko oppimis- ja kehittämisprosessissa oli osallistujien mielissä tapahtunut. Palautteista sai myös tietoa, mikä oli onnistunutta ja mihin kannattaisi enemmän kiinnittää huomiota, jos tällaista koulutusta uudelleen järjestetään. Tuntui myös siltä, että ihmiset saivat rohkeutta tietotaidon lisääntymisestä ja halua lähteä mukaan muun muassa vertaisryhmätoimintaan.

Koulutuksen sisällöstä ja toteutuksesta voi lukea lisää ”Pilotoinnista perustyöhön” (2011) Levo & Viljanen (toim.) raportista.

Kaikilla hankepaikkakunnilla on kokoontunut ohjausryhmät sekä laajemmat alueelliset aihealueen kehittämistyöryhmät, joissa on ollut mukana spvh-koulutukseen osallistuneita, opintopiiriläisiä sekä muita aiheesta kiinnostuneita ammattilaisia. Osassa tapaamisia on seurattu miten päihdepolut, hyvät käytännöt ja työmuodot etenevät. Sen lisäksi on järjestetty koulutuksellisempia tapaamisia.

Kainuu

Kainuun maakunta-kuntayhtymän kotihoito testasi kehiteltyä varhaisen avun ja tuen mallin lokakuulta 2010-helmikuun loppuun 2011 asti ja viimeinen kotihoidon päihdeyhdyshenkilöiden koulutuspäivä pidettiin maaliskuussa 2011. Vanhusten palvelujen johtajan kanssa käydyn keskustelun perusteella kehitetty malli näyttäisi jäävän ainakin osittain elämään maakuntakuntayhtymän sisälle. Päihdeyhdyshenkilöverkosto juurruttaa mallia edelleen käytäntöön. Yhdyshenkilöverkoston vahvistamisesta tehtiin myös päätös syyskuussa vanhusten palvelujen johtoryhmässä. Nykyisen verkoston ns. vastuuhenkilön lisäksi nimettiin kaksi uutta vastuuhenkilöä, joiden työajasta irrotettiin 15 % verkoston toiminnan kehittämiseen.

Helsinki

Vuonna 2010 toteutettu Pilke-ohjaajakoulutuksella oli kaksi seurantatapaamista 1.4. ja 2.9., joista ensimmäiseen osallistui myös melkein kaikkien esimiehet.

Tapaamiset olivat selvästi tarpeellisia, niissä käytiin läpi sitä, miten ryhmien käynnistäminen oli edennyt ja miksi joillakin alueilla ei kaikesta hyvästä tahdosta huolimatta ollut alkanut ryhmää. Toimivia uusia ryhmiä oli vuoden 2011 lopussa alkanut Sosiaaliviraston Kampin ja Roihuvuoren palvelukeskuksissa, joissa molemmissa työparina oli kaupungin sosiaaliohjaaja ja diakonia työntekijä. Kumppaniseurakunnat olivat Roihuvuoren ja Tuomiokirkon seurakunnat.

Vertaisryhmätoiminta

Vertaisryhmätoiminnan juurruttaminen on ollut yksi projektin keskeisimpiä tehtäviä. Keväällä teetettiin ryhmänohjaajille, spvh-koulutukseen osallistuneiden esimiehille sekä työyhteisöverkostoille kysely ryhmätoiminnan onnistumisesta ja tarpeellisuudesta. Tulokset esiteltiin Kirkkopalveluiden sisäisessä Välitämme toivoa -lehdessä. <http://www.kirkkopalvelut.fi/vt/2011-1/>

Savonlinnan seudulla on pienemmissä työryhmissä muun muassa välitetty tietoa ryhmäohjaajista ja Senioripäihdevastuuhenkilöiden (spvh) rooleista ja päivitetty nämä Efficatietokantajärjestelmään. Spv-henkilöt ovat laatineet itselleen työvälisestä kansion, joka on levitetty kuntiin perehdyttämiskansioksi ja sitä voidaan käyttää myös opiskelijan ohjaukseen. Hankekuntien ryhmäohjaajat ovat kuvanneet ryhmätoiminnan prosessia, joka viedään effica-järjestelmään 2011 vuoden loppuun mennessä. Kotihoidon asiakkaan Katkaisuhuito on myös kuvattu prosessikaavion avulla ja se löytyy jatkossa myös tietokannasta.

Seuraavassa lyhyt kuvaus siitä, mikä oli tilanne alueilla vuoden 2011 lopussa. Vertaisryhmistä voi lukea lisää ”Pilotoinnista perustyöhön” (2011) Levo & Viljanen (toim.) raportista.

Itä-Suomi – Kehittämiskeskus Tyynelän Seniori II

Pieksämäellä vertaisryhmätoiminta on varsin vakiintunutta. Vakituksia kävijöitä noin kuusi ja muitakin kävijöitä on ryhmän teemasta riippuen. Diakoniatyö ja kotihoidon mielenterveys-päihdehoitaja ovat mukana toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, mikä on kirjattu toimintasuunnitelmiin. Ryhmä kokoontuu edelleen neljä kertaa kuussa.

Virtasalmella ryhmän toiminta on diakoniatyön ja A-killan jäsenen suunnittelemaa ja toteuttamaa. Ryhmässä käy viimeksi ollut kolmesta neljään ihmistä. Toiminta näyttäisi vakiintuvan, sillä vastuuhenkilöt ovat motivoituneita. Kokoontuu kaksi kertaa kuukaudessa.

Kuopiossa Puhuri-ryhmä aloitti syksyllä Linnantuvalla, kävijöitä on ollut muutamia. Käynnistyminen on ollut vaikeaa ja toiminta hakee edelleen muotoaan. Sirkkulanpuisto, Setlementti ja kotihoito ovat toteutusvastuussa. Kokoontuu neljä kertaa kuukaudessa.

Savonlinnassa on aloitettu viisi ryhmää (2006-2010) joista yksi lopetettiin tarpeettomana. Seniori-ryhmä on aloittanut vuonna 2006 ja kokoontuu kerran kuukaudessa. Kävijöitä on noin kymmenkunta ihmistä. Vastuutahona jatkaa A-klinikka 2012 alkaen.

Savonrannan ryhmä on aloittanut kesällä 2010 ja siinä käy noin 5-6 henkilöä. Vastuutahona on Sosterin kotihoito. Päihdetyöntekijää ja diakoniatyötä yritettiin saada mukaan Savonrannan ryhmätoimintaan.

Savonlinnan Sosterin alueella on toiminut päihdeläheisten ilta 2007 lähtien. Ryhmätoiminta on vakiintunut päihdeläheistenryhmäksi, ja vastuutahot ovat 2011 lähtien olleet diakoniatyö Kerimäki/Sulkava ja A-klinikka. Ryhmässä on käynyt runsaasti asiakkaita vuosien varrella.

Mielenterveys- ja päihde päivätoimintaa aloitettiin 2008 Ukkoryhmällä. Ryhmäkoko on pysynyt entisellään eli 11 henkilöä. Ryhmä täydentyy ja muuttaa muotoaan, kuunnellen asiakkaan ääntä. Vastuuhenkilöinä ovat olleet kokoajan Karpalokodin työntekijät.

Kerimäen ryhmässä on käynyt noin kaksikymmentä henkilöä. Ryhmä on kokoontunut joka toinen viikko vuodesta 2009 lähtien. Vastuutahoina ovat Sosterin kotihoito ja diakoniatyö. Molemmilta aloilta on myös varahenkilöt, joten ryhmätoiminta on vakiintunut ja juurtunut kuntaan.

Enonkoskella ryhmä aloitti elokuussa 2009. Ryhmä kokoontuu kerran kuussa. Vastuutahoina ovat diakoniatyö ja kunnan kotihoito. Etsivä työ on hyvin keskeinen osa ryhmätoimintaa ja asiakkaisiin on paljon enemmän kontakteja,

kuin heitä tulee ryhmiin. Ryhmä sai syksyllä uudet tilat, jotka työntekijät olivat aktiivisesti itse järjestäneet. Seuraava vuosi on haasteellinen Enonkoskelle, koska diakoniatyö, sosiaalityö sekä kunnanjohtaja ovat vaihtumassa vuoden vaihteessa 2011. Neuvottelutahon puute ja ryhmätoiminnan jatkosuunnitelmat jäävät tulevaisuuteen.

Sulkavan ryhmä aloitti 2010 tammikuussa ja kävijöitä on ollut kymmenkunta. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa kuussa. Ryhmävastuu on Sosterin kotihoidolla, Sulkavan kunnan kotihoidolla ja diakoniatyöllä. Lisäksi Sulkavalta löytyy pari vertaisohjaajaa ja tukihenkilö. Sulkavalla järjestettiin kristillinen päihdeleiri johon osallistui noin 30 henkilöä.

Punkaharju aloitti ryhmän helmikuussa 2010. Ryhmä on kokoontunut kaksi kertaa kuussa. Vastuutahoiksi muotoutui sosterin kotihoito ja diakoniatyö. Ryhmätoiminnassa on aktiivisesti mukana yksi vapaaehtoinen.

Helsinki – Helsingin Diakonissalaitoksen Pilke-työ

Helsingissä on kolme Pilke-ryhmää, jotka kokoontuvat viikoittain. Näissä on käynyt kulvana vuonna yhteensä 41 henkilöä. Pilke-ryhmissä on paljon päivätoiminnan elementtejä. Alla on lyhyesti perustietoja ryhmistä vuoden lopulta:

- **Malmi** tiistaisin: yhteensä 14 henkilöä. Asiakkaita ohjautuu eniten vanhussosiaalityön, A-klinikan ja uuden terveyskeskuksen päihdetyöntekijä kautta.
- **Pitäjänmäki** keskiviikkoisin: yhteensä 16 henkilöä. Ryhmä on ollut olemassa pisimpään ja juomisen hallintaa on nähtävissä kaikkein selvimmin. Asiakkaita ohjautuu parhaiten vanhussosiaalityön kautta, mutta nyt myös sairaalaosastoilta. Myös Pitäjänmäellä uusi terveyskeskuksen päihdetyöntekijä on ohjannut asiakkaita Pilkkeeseen.
- **Myllypuro** torstaisin: yhteensä 11 henkilöä. Verkostotyö on selvästi lisännyt yhteistyöverkostojen aktiivisuutta ohjata uusia ihmisiä ryhmään.

Projektityöntekijän työparina ryhmien ohjaamisen tukena on työskennellyt Helsingin Diakonissalaitoksen työntekijä Kylli Urbell. Pilke-työhön kuuluu olennaisesti aktiivinen yhteydenpito verkostoihin, vuosittaiset verkostotapaamiset sekä Pilke-työn esittely erilaisissa koulutuksissa ja seminaareissa. Pilke-ohjaaja tekee paljon myös palveluohjausta ja kuluneena vuonna on korostunut päihdepalveluihin, erityisesti katkolle, ohjaaminen.

Pilkeohjaajat pitävät aktiivista yhteyttä pilkeläisiin muun muassa muistutussoitoilla ennen ryhmiä, järjestävät kuljetukset ja tekevät tarvittaessa kotikäyntejä. Ryhmillä oli kuluneena vuonna myös yhteisiä tapaamisia, retkiä ja juhlia. Syksyllä toteutettiin pilkeläisten taidenäyttely Aurora-talon kahvilassa.

Viestintä

Projektin tiedottamisessa ja tietopankkina toimivat nettisivut www.tippavaara.info, joissa on keskeisin tieto projektista. Kehittämiskeskus Tyynelän nettisivuilta löytyy Seniori-osahankkeen keskeisimmät dokumentit.

<http://www.kirkkopalvelut.fi/kehittamiskeskus-tyynela/seniori>

Gerontologia-lehden numerossa 1/2011 oli keskusteluja osiossa Viljasen artikkeli ”Mitä ikääntyneiden kanssa tehtävässä päihdetyössä tulisi ottaa huomioon?”; Vanhustyö 2/11 oli Viljasen artikkeli ”Vanhus- ja päihdetyön yhteensovittamiselle etsitään uusia malleja”; Diakonia-lehden 3/11 numerossa oli Viljasen artikkeli ”Alkoholin syrjäyttämistä ikäihmisiä etsimässä”; Helsingin Sanomat julkaisi Viljasen ja Levon mielipidekirjoituksen 11.3.11 ”Iäkkäille tarjottava enemmän yhteisöllisiä asumismuotoja”; Kodin Kuvalehteen oli 23/2011 oli pyydetty asiantuntijakomenttia lukijakysymykseen. Diakonissalaitoksen Viesti-lehdessä esiteltiin Pilke-työtä ja Kirkkopalveluiden Välitämme Toivoa -lehdessä Seniori osahanketta.

Projektilla oli messuilla Päihde- ja mielenterveyspäivillä osastolla 11.-12.10. sekä Vanhustyön vastuunkantajat messuilla 13.-14.10.

Projektin kirjoja ja loppuseminaaria on mainostettu Tesso- ja Vanhustyö-lehdissä sekä kirjoja Sosiaali- ja terveysalan tietopalvelun julkaisussa..

Kuten aikaisempinakin vuosina, on sidosryhmille lähetetty sähköisiä tiedotekirjeitä. Kuluvana vuonna niitä lähetettiin kolme.

Loppuseminaarilla oli myös viestinnällinen rooli, eli sillä markkinoitiin projektin tuloksia ja tuotoksia sekä muistutettiin, että tämä projekti on päätöksessä.

Vaikuttamistyö

Yleinen tiedottaminen sekä aihealueen esille nostaminen erilaisissa seminaareissa on yksi keskeinen osa vaikuttamistyötä. Projekti oli mukana laatimassa Sininauhaliiton lausuntoa Ikälain lausuntokierroksella. Myös Alkoholiohjelma pyysi kommentoimaan uutta Ikäihmisten alkoholimittaria.

Sen lisäksi sitä on tehty erityisesti paikallisten ohjausryhmien kautta sekä esittelemällä projektin etenemistä kuntien erilaisissa johtoryhmissä (vanhuspalveluiden, sosiaalityön, terveydenhuollon, kotihoidon jne.). Syksyllä näin on tehty erityisesti Itä-Suomessa. Helsingissä vaikuttamista ja neuvotteluja Pilke-työn jatkumisesta on tehty yhdessä sosiaalisen kuntoutuksen päällikön sekä vanhussosiaali- ja lähityön päällikön kanssa.

Oma osaamisen lisääminen

Koko hankkeen ajan on yritetty etsiä vastaavanlaisia toimintoja muualta Euroopasta, jotta voitaisiin mennä tutustumaan jossain muualla tehtyyn työhön. Mitään erityistä ei ole löytynyt edes Eurooppalaisen Vintage-projektin myötä. Koska tilanne oli tämä, päätettiin mennä tutustumaan viimeisimpään vanhustyön kansainväliseen tutkimukseen. Keväällä järjestetty konferenssi VII European Congress of International Association of Gerontology and Geriatrics. Healthy and active ageing for all Europeans. 14.-17.4. oli hyvä kohde, koska se keskittyi erityisesti eurooppalaiseen tutkimukseen. Konferenssi pidettiin Bolognassa ja

opintomatkasta on laadittu erillinen matkakertomus. Matkalle osallistui koko projektihenkilöstö.

Arviointi

Ulkoisen arviointi juurruttamistyöstä ja vaikuttamisesta käynnistyi vuonna 2010 Sosiaalikehitys Oy:n toimesta ja samana kesänä ilmestyi väliarviointi. Loppuraportti valmistui kesällä 2011.

Itsearviointia on jatkettu projektin yhteisissä projektihenkilöstön tapaamisissa sekä johtoryhmän kokouksissa.

Myös osahankkeiden paikalliset ohjausryhmät sekä projektityöntekijöiden tukiryhmät ovat toimineet hankkeen etenemisen kannalta itsearviointipaikkoina. Arvioinnin tueksi on laadittu arviointisuunnitelma, jolla avataan sitä miten arviointi tukee hankkeen kehittämis- ja juurruttamistyötä ja miten se dokumentoidaan. Myös mm. päihdevastuuhenkilöstökoulutukseen on laadittu oma arviointisuunnitelma. Kehittämiskeskus Tyynelä teki keväällä kyselyn ryhmänohjaajille, spvh-koulutukseen osallistuneiden esimiehille sekä työyhteisöverkostoille kysely ryhmätoiminnan onnistumisesta ja tarpeellisuudesta. Tulokset on esitelty Kirkkopalveluiden sisäisessä Välitämme toivoa -verkkolehdestä.

Pilke-työn asiakasnäkökulmasta valmistui joulukuussa 2010 Johanna Vakkurin pro gradu –työ Helsingin yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitokselle. Työ julkaistiin Helsingin Diakonissalaitoksen julkaisusarjassa alkukesästä 2011.

Alustukset, puheenvuorot, luennot ja infotilaisuudet.

Jotkut tilaisuudet on mainittu useampaan kertaan, sillä tilaisuudessa on voinut olla useampia puhujia/kouluttajia projektistamme.

Tarja Levo, Sininauhaliitto:

- 1.-2.2** Senioripäihdevastuuhenkilökoulutuksen loppuseminaari
- 9.3.** Luento Karkkilan työväenopistolla. Aihe; Liika on aina liikaa –ikäntyneilläkin.
- 10.3.** Työkokous/koulutus Näkövammaisten keskusliitto/Turku
- 16.3** Kainuun maakunta-kuntayhtymän kotihoidon päihdehydshenkilöiden koulutuspäivä
- 17.3** Näkövammaisten keskusliitto/Hki. Puheeksiottokoulutus.
- 18.3.** Lapin ammattiopisto Rovaniemi. Luento Ikääntyminen ja alkoholi
- 31.3.** Itä- ja Etelä-Savon kotihoidon työseminaari Mikkeli
- 26.4.** Itä- ja Etelä-Savon kotihoidon koulutus- ja kehittämisprosessi 1. päivä
- 24.5.** Itä- ja Etelä-Savon kotihoidon koulutus- ja kehittämisprosessi 2. päivä
- 22.9.** Itä- ja Etelä-Savon kotihoidon koulutus- ja kehittämisprosessi 3. päivä
- 11.10.** Innokylä – tuo yhteen ihmisiä ja ideoita: Näkymättömästä-näkyväksi. Päihdetyön kehittäminen Kotihoidossa . Päihde- ja mielenterveyspäivien Tietotorilla Tampere-talossa. Noin 20 kuulijaa.

14.10	Vanhustyön vastuunkantajat seminaari/Hki. Luento
19.-20.10	Itä- ja Etelä-Savon paikkakuntakohtaiset kehittämispäivät (Haukivuori)
3.11	Kristillinen eläkeliitto. Luento; ikääntyminen ja alkoholi
7.11	Laskee aurinko pulloon? Ikäihminen ja päihteet seminaari, Mikkeli. Luento
16.11	Itä- ja Etelä-Savon paikkakuntakohtaiset kehittämispäivät (Pertunmaa)
17.11	PÄMI-hankkeen 2D-koulutus. Luento; Ikääntyminen ja alkoholi.
29.11	Itä- ja Etelä-Savon kotihoidon koulutus- ja kehittämisprosessi 4. päivä
15.12	Itä- ja Etelä-Savon paikkakuntakohtaiset kehittämispäivät (Mikkeli)

Eija Myllymäki, projektisuunnittelija, Kehittämiskeskus Tyynelä:

	järjestäjä	aihe	osanottajamäärä	yht. työssä
12.1.2011	Kuopion kotihoito	ikäntyneen päihdeasiakkaan hoitoprosessin suunnittelu	8	ikäntyneen päihdeasiakkaan hoitoprosessin kehittämistyöryhmä (koho kehry)
20.1.	Pmäki ylimääräinen opintopiiri	Spvh loppuseminaarin esityksen suunnittelu	8	
27.1.	Kuopio ylim. opintopiiri	Spvh loppuseminaarin esityksen suunnittelu	10	
1.2.	Varkaus Spvh lähiopetuspäivä	Tulevaisuuden työpaja Spvh-roolitus Esitysten hiomista Yhteistyömallien läpikäyminen Työssä jaksaminen Todistusten jako	34	Tarja Levo Mari Tuomainen
2.2.	Varkaus spvh-koulutuksen päätösseminaari	koulutuksen päätösseminaari	n.70	
2.3.	Kuopion kotihoito	ikäntyneen päihdeasiakkaan hoitoprosessin suunnittelu	8-10	ikäntyneen päihdeasiakkaan hoitoprosessin kehittämistyöryhmä (koho kehry)
7.3.	Spvh-työryhmä	Pieksämäen lehti teki jutun, käsiteltiin mm. kansion laatimista ja selviämisaseman kehittämistä	9	
20.4.	Kuopion kotihoito	kansion suunnittelu laajennetun kehryn suunnittelu	8-10	ikäntyneen päihdeasiakkaan hoitoprosessin kehittämistyöryhmä (koho kehry)
5.5.	Kehittämiskeskus Tyynelä	Kehittämispäivät, aihe työssä jaksaminen, työkykytalo	9	Mari Tuomainen
9.5.	Koulutuskeskus Agricola	Haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan	6	

		kohtaaminen		
10.9	Koulutuskeskus Agricola	Haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan kohtaaminen	6	
19.5.	Kuopion kotihoito	laajennettu koho kehry; alustus eettisyys päihdetyössä	12	
23.5.	Kehittämiskeskus Tyynelä	Valman verkoston kouluttajavalmennuksen 1.tapaaminen	6	Tiina Nykky
24.5.	VanhusKaste II, Mikkeli	Kerimäen ja Kuopion yhteistyö- ja toimintamallien esittely	n.15	
31.5.	Spvh-työryhmä Pieksämäki	ryhmätoiminnan jatkot, kotiutusasiat, selviämisaikaa ym	5	työryhmän jäsenet
17.8.	Kuopion kotihoito	kansion esittely, sietämisen rajat	8	koko kehry
1.9.	Kehittämiskeskus Tyynelä	kouluttajavalmennus Valman koulutuspakettiin soveltaen 1. pv	6	Kirsi Purhonen
5.9.	Savonlinnan alueellinen spvh-tapaaminen	muutosprosessijanojen yhteenveto, käytännön työn apuvälineet yhdistettynä motivoiviin menetelmiin	n. 15	Tuija Rinne
8.9	Kehittämiskeskus Tyynelä	kouluttajavalmennus Valman koulutuspakettiin soveltaen 2 pv	6	Kirsi Purhonen
19.9.	Pmäki, spvh-työryhmä	työryhmän rooli, jatkot	8	työryhmän jäsenet
20.9.	Kuopion kotihoito, luento- ja keskustelutilaisuus (samalla Seniorin loppu)	muutosprosessijanot, esimiesten ja koul.olleiden palautteet	n. 70	
22.9.	VanhusKaste II, Mikkeli	Eettisyys päihdetyössä, muutosvaihemalli	n.10	
29.9.	Kehittämiskeskus Tyynelä	kouluttajavalmennus Valman koulutuspakettiin soveltaen 3 pv	6	Kirsi Purhonen
1.11	Kuopion kotihoito	laajennettu koko kehry, työyhteisön muutosprosessijanot, käytännön työn apuvälineet-kaavio	10	keh.työryhmän jäsenet
3.11.	Pmäki, spvh-työkokous	Seniorin päätöspuheet, tulevaisuuden näkymät	20	spvh-työryhmän jäsenet
7.11.	ISO, Mikkeli	laskeeko aurinko pulloon? Seniorimallin kokemuksia	n. 100	

		ikäspesifistä päihdetyöstä		
8.11.	Kehittämiskeskus Tyynelä, KiipIt, Heinävesi	Kohtaamisia arjessa kaksi eri luentosessiota, toinen ap toinen ip	yhteensä n. 40	KiipIt Ulla Hakala-Karjalainen
29.11.	VanhusKaste II, Mikkeli	Käytännön työn apuvälineet yhdistettynä motivoiviin menetelmiin, spvh-verkostoyhteistyön helmiä spvh-työryhmän jäsenet	n. 10	VanhusKaste Anu Silvennoinen, Tarja Levo
1.12.	Kuopion kotihoito	mitä nettiversioon kotihoidon omalle asemalle?	n. 10	keh.työryhmän jäsenet

Terhi Pajunen, projektityöntekijä, Helsingin Diakonissalaitos:

17.2. esitys Pilketoiminnasta Ikäintstituutin PPS-hankkeen seminaarissa: kesto 1t, osallistujia n. 10.

8.3. Verkostotapaaminen Länsi-Helsingissä, Pilke kokoonkutsujana: kesto 1,5 t, osallistujia 8.

16.3. Sininauhaliiton jäsenjärjestöpäivät, päihdeväkivallan ehkäiseminen Pilkkeen näkökulmasta puheenvuoro työpajassa: kesto 10 min, osallistujia 6.

22.3. keskustelufoorumi Vanheneminen ja päihteet II Hgin Seurakuntayhtymässä, puheenvuoro 10 min., osallistujia n. 30-40.

1.4. Pilkeohjaajakoulutuksen 1. seurantatapaaminen, mukana myös esimiehiä: kesto 2,5 t, osallistujia 9.

1.4. info Pilke-projektista Diakin viidelle sosionomiopiskelijalle, kesto 1 tunti

25.5. Pohjois-Helsingin verkostotapaaminen, Pilke kokoonkutsujana: kesto 2 t, osallistujia noin 12.

2.9. Pilkeohjaajakoulutuksen 2. seurantatapaaminen Helsingin seurakuntayhtymässä: kesto 2,5 tuntia, osallistujia 7.

13.9. Länsi-Helsingin Sosiaaliviraston koordinoiman ikäihmisten päihdeverkostokokous: oma puheenvuoro 10 min., osallistujia 15.

10.10. Pohjois-Helsingin Sosiaaliviraston koordinoiman ikäihmisten päihdeverkostokokous: kesto 1,5 t, osallistujia n. 12.

30.11. Itä-Helsingin ikääntyneiden päihdeverkoston kokoontuminen. Lyhyt info Pilketyön jatkosta kesto 2 h , osallistujia n. 20,.

17.11. A-klinikoiden ryhmätoimintoja koordinoiva ryhmä: Pilke puheenvuoro puoli tuntia, osallistujia 6.

Tuija Rinne, projektisuunnittelija, Kehittämiskeskus Tyynelä:

1.2 Spvh-koulutuksen opintopiiri Varkaudessa

2.2 Spvh-loppuseminaari Varkaus

24.2 Hyvät käytännöt seminaari Savonlinnassa 80hlöä

7.3 SPR:n ja Leijonien tiedotustilaisuus 15 osallistujaa

25.8 Samiedu luento 45 lähihoitajaa ja kaksi opettajaa

- 5.9 Ensimmäinen alueellinen Senioripäihdevastuuhenkilöiden (spvh) kehittämistyöryhmä ja suunnittelu vuodelle 2012 Kerimäellä (15hlöä).
- 16.11 Samiedu 22 mielenterveystyön lähihoitajaa ja opettaja.
- 22.11 Ryhmäohjaajien ensimmäinen alueellinen suunnittelupalaveri vuodelle 2012 (10hlöä).
- Maaliskuu lehdistö tapaamiset Puruvesi (3.2) , Saimaa ja Itä-Savo (5-6.3), ryhmähaastattelu ja henkilökohtainen haastattelu.

Maria Viljanen, projektipäällikkö, Sininauhaliitto

13.1. Päihdeasiakkaan kohtaaminen kotona. Marttojen kotiapukoulutus Helsingissä. Työpajatyöskentelyä. Noin 50 Martta-liiton kotiaputyöntekijää.

31.3. Yhdessä jaettu on kevyempi kantaa – kokemuksia ikääntyneiden ja moniammatillisten verkostojen kanssa tehdystä päihdetyöstä. VanhusKaste II Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa yhteistyö-seminaari Mikkelissä. Noin 30 kotihoidon työntekijää Mikkelistä ja lähikunnista.

2.2. Kommenttipuheenvuoro Seniori-osahankkeen Seniori-päihdevastuuhenkilökoulutuksen loppuseminaarissa Varkaudessa. N. 80 koulutuksiin ja kuntien kumppaneihin kuuluvaa osallistujaa.

4.5. Kokemuksia ikääntyneiden kanssa tehdystä päihdetyöstä sekä tilastoja. Helsingin kaupungin vanhusten päihdetyön yhdyshenkilö- ja kumppanuusverkoston 1. työseminaari. Noin 50 päihde- ja vanhustyön työntekijää sekä sosiaalivirastosta että terveyskeskuksesta.

19.5. What could age-specific addiction work be like for elderly people?

IPPSE – Intensive Programme of Poverty and Social Exclusion –Erasmus intensiiviopintojaksolla luento. Noin 40 osallistujaa.

25.8. Dialogue between substance abuse services and elderly care.

Folkhälsokonferenssen 24.-26.5. Turussa. Sessiossa noin 30 osallistujaa.

13.9. Dialogue between substance abuse services and elderly care. Tampereen aikuiskoulutuskeskuksen isännöimä Work among the elderly 12.-14.9. konferenssi. Noin 50 osallistujaa. Posterisesitys.

30.9. Yhdessä jaettu on kevyempi kantaa – kokemuksia ikääntyneiden ja moniammatillisten verkostojen kanssa tehdystä päihdetyöstä. Ketkä juovat ja miten? Ehkäisevän päihdetyön tila Etelä-Suomessa –seminaari. Suomen Aluehallintoviraston ja Alkoholiohjelman seminaari ehkäisevän päihdetyön koordinaattoreille. Noin 25 osallistujaa.

11.10. Innokylä – tuo yhteen ihmisiä ja ideoita: Pilkettä elämään! Pilke-ryhmät tukemassa päihdeongelmaisen ikäihmisen arkea. Päihde- ja mielenterveyspäivien Tietotorilla Tampere-talossa. Noin 20 kuulijaa.

10.11. Liika on aina liikaa – ikääntyminen ja alkoholi –hankkeen tuloksista ja tuotoksista. Keskustelu hankkeen loppuseminaarissa yhdessä arvioija Antti Pelto-Huikon ja THL:n kehittämispäällikön Airi Partasen kanssa. Noin 140 osallistujaa.

28.11. Pilke-ryhmätoiminnan juurtuminen sekä ”Liika on aina liikaa –hankkeen perintö”. Vanhusten päihdetyön yhdyshenkilö- ja kumppanuusverkoston 2. työseminaari Helsingissä. Järjestäjänä Helsingin sosiaalivirasto. Noin 40 osallistujaa.